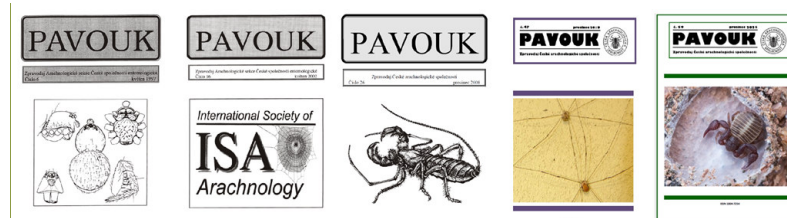

OBSAH

Pavouci České republiky	2
Dva nové druhy pavouků pro arachnofaunu České republiky z mokřadů jižní Moravy	4
Mrazy 2025–2026 a pavouci v příbřežní zóně Nechanické přehrady včetně pavučenky <i>Erigone dentosa</i>	8
Jak lze náhodně najít faunisticky významný druh (<i>Philodromus buxi</i>) „díky mrazům“	10
Poznátky k výskytu skálovky mravenčožravé (<i>Callilepis nocturna</i>) v Jihočeském regionu	12
Dvě vzácné snovačky nalezeny v Želených horách	13
Zoologické dny České Budějovice 2026	15
Česká bibliografie	16
Inventarizace 2025	18
Pokyny pro autory	18

Pavouk – Zpravodaj České arachnologické společnosti, vychází od roku 1995, toto je 60. číslo!

PAVOUKOVCI ČR

Pavouci České republiky

Dlouhá léta pro nás soustavně sledoval veškeré změny v nomenklatuře evropských pavouků Theo Blick (<https://www.european-arachnology.org/esa/>). Ale už na to nenachází čas, tak my zde ve zpravodaji *Pavouk* uvádíme změny, se kterými se setkáme. Za poslední roky došlo k vícero změnám, k těm z poslední doby (MACHAČ & DOLEJŠ 2025) přidáváme další dle SHERWOOD *et al.* (2025):

Zygiella montana (C. L. Koch, 1834) → *Parazygiella montana* (C. L. Koch, 1834)

Dictyna szaboi Chyzer, 1891 → *Shikibutyna szaboi* (Chyzer, 1891)

Euophrys petrensis C. L. Koch, 1837 → *Talavera petrensis* (C. L. Koch, 1837)

Agyneta fuscipalpa (C. L. Koch, 1836) → *Agyneta fuscipalpus* (C. L. Koch, 1836)

Heliophanus dampfi Schenkel, 1923 → *Heliophanus camtschadalicus* Kulczyński, 1885

Euryopsis quinqueguttata (Thorell, 1875) → *Dipoenoides quinqueguttatus* (Thorell, 1875)

Druhy *Loxosceles rufescens* a *Tegenaria parietina* jsme původně zařadili na soupisku našich druhů (HULA & PEŠAN 2018; RŮŽIČKA & DOLANSKÝ 2018). Jenže ty druhy byly zaznamenány v pavilonech zoologických zahrad pouze v jediném exempláři (PEŠAN 2016), což může být náhodné zavlečení. To jsme neměli evidovat, tudíž je teď přesouváme do kategorie „kandidátů na členství“ 😊.

Naopak, na soupisku našich druhů dáváme *Paratrachelas maculatus* (Thorell, 1875), který byl u nás nalezen již několikrát (SCHWEINER 2021), a *Heliophanus pouzdranensis* Miller, 1958, který sice *World Spider Catalog* neuznává coby samostatný druh, ale my jsme přesvědčeni, že to právoplatný druh je (KÚRKA *et al.* 2015).

Další dva druhy nové pro naši faunu jsou *Attulus inexpectus* (Logunov & Kronstedt, 1997) a *Crustulina sticta* (O. Pickard-Cambridge, 1861), o nichž je pojednáno v samostatném příspěvku od Evy Líznavé (2026) v tomto čísle *Pavouka*.

Na stránkách České arachnologické společnosti (<https://www.arachnology.cz>) naleznete nejen on-line atlas našich pavouků (ve sloupci vpravo nahoře), ale také aktualizovaný seznam našich pavouků (ve sloupci vpravo níže). Evidujeme druhy, které jsme našli v přírodě, nebo – v případě zavlečených druhů – na několika místech či ve větším počtu, aby bylo zřejmé, že se u nás zabydlují. V červnu roku 2026 evidujeme v České republice 917 druhů domácích a zdomácnělých pavouků, dva z nich se dvěma poddruhy: Kromě známého rozdělení *Bathyphantes eumenis eumenis* a *Bathyphantes eumenis buchari* opět akceptujeme i poddruh *Aelurillus v-insignitus obsoletus* (KRATOCHVÍL 1931). Celkem tedy 919 taxonů.

Dvanáct z nich žije pouze v přetápěném prostředí skleníků zoologických a botanických zahrad či chovů bezobratlých: *Modisimus culicinus*, *Physocyclus globosus*, *Heteroonops spinimanus*, *Ischnothyreus velox*, *Triaeris stenaspis*, *Howaia mogera*, *Coleosoma floridanum*, *Nesticodes rufipes*, *Heteropoda venatoria*, *Theotima minutissima*, *Thanatus vulgaris* a *Hasarius adansoni*.

Kandidáty na členství v našem druhovém soupisu jsou *Steatoda nobilis*, *Steatoda paykuliana*, *Tegenaria parietina* a *Loxosceles rufescens*.

Literatura

- HULA V. & PEŠAN V. 2018: Spiders of tropical pavilions of the zoological gardens in the Czech Republic. In MEZŐFI L. & SZITA E. (eds), *Program and Abstracts of the 31st European Congress of Arachnology, 8–13 July, 2018, Vác, Hungary*. Hungarian Ecological Society & Centre for Agricultural Research of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest, p. 65.
- KRATOCHVÍL J. 1931: Příspěvek k znalosti západomoravských Salticid a Lycosid. *Sbor. Klubu přír. v Brně* **13**: 68–73.
- KÚRKA A., ŘEZÁČ M., MACEK R. & DOLANSKÝ J. 2015: *Pavouci České republiky*. Academia, Praha, 623 pp.
- LÍZNAVÁ E. 2026: Dva nové druhy pavouků pro arachnofaunu České republiky z mokřadů jižní Moravy. *Pavouk* **60**: 4–7.
- MACHAČ O. & DOLEJŠ P. 2025: Pavoukovci České republiky. *Pavouk* **58**: 3.
- PEŠAN V. 2016: *Tropické pavilony zoologických zahrad jako životní prostor pro necilové organizmy*. BSc. thesis, Mendelova Univerzita, Brno, 75 pp.
- RŮŽIČKA V. & DOLANSKÝ J. 2018: Pavouci České republiky. *Pavouk* **45**: 2–3.
- SHERWOOD D., BLICK T. & BALLARIN F. 2025: Studies on spider nomenclature IV: additional dubious and unavailable nomina, status of genera with invalid type species, further synonymies, and emendations (Arachnida: Araneae). *Rev. Ibér. Aracnol.* **47**: 43–54.
- SCHWEINER L. 2021: První nález *Paratrachelas maculatus* (Trachelidae) v České republice. *Pavouk* **50**: 6.

Vlastimil Růžička & Milan Řezáč

Dva nové druhy pavouků pro arachnofaunu České republiky z mokřadů jižní Moravy

Two spider species new to the arachnofauna of the Czech Republic from the wetlands of South Moravia. As part of the LIFE in Salt Marshes project, surveys of wetland invertebrates in South Moravia revealed two spider species previously unrecorded in the Czech Republic: salticid *Attulus inexpectus* (Logunov & Kronstedt, 1997) and theridid *Crustulina sticta* (O. Pickard-Cambridge, 1861). *Attulus inexpectus* was found at the saline wetland Trkmanec – Rybníčky, where the critically endangered spider *Entelecara omissa* O. Pickard-Cambridge, 1903 was also confirmed. *Crustulina sticta*, a rare wetland-associated species, was recorded at Kosteliska near Dubňany. Both sites are managed through extensive livestock grazing, which promotes habitat heterogeneity and supports diverse assemblages of rare and threatened species. These discoveries highlight the importance of wetland restoration and management for biodiversity conservation.

Během vzorkování společenstev bezobratlých na mokřadních lokalitách na jižní Moravě, které probíhá v rámci projektu LIFE in Salt Marshes (pracovní skupina Enviro, Ústav botaniky a zoologie, Masarykova univerzita), byly v materiálu nalezeny dva druhy pavouků, které na našem území dosud nebyly zaznamenány.

První nalezený druh je skákavka *Attulus inexpectus* (Logunov & Kronstedt, 1997) (obr. 1 a 2), která byla teprve v roce 1997 odlišena od morfologicky velmi podobného druhu *Attulus rupicola* (C. L. Koch, 1837), který ale osidluje zcela odlišné biotopy. Zatímco *A. rupicola* se vyskytuje na skalách a pod kameny v subalpínském pásmu nebo na šterkových březích horských toků, druh *A. inexpectus* se typicky vyskytuje v nížinách v blízkosti vody, a to jak na pobřeží, tak ve vnitrozemí, včetně vnitrozemských slanisek. A právě mokřadní lokalita Trkmanec – Rybníčky, kde byly ve vzorcích z vysavače objeveny dvě samice tohoto druhu, se vyznačuje vysokou salinitou s výskytem ohrožených druhů slanomilných rostlin (např. pcháč žlutoostenný *Cirsium brachycephalum*). Nejbližší známá lokalita pavouka druhu *A. inexpectus* se nachází v rákosinách u Neziderského jezera v Rakousku, tedy více než 120 km od sledované lokality. Zároveň byla na lokalitě Trkmanec – Rybníčky ve stejných vzorcích potvrzena i přítomnost v České republice kriticky ohrožené pavučenky druhu *Entelecara omissa* O. Pickard-Cambridge, 1903, která byla u nás dosud známa pouze z jediné lokality (Lednické rybníky, nález z roku 1999).

Druhým nově zaznamenaným druhem je snovačka *Crustulina sticta* (O. Pickard-Cambridge, 1861) (obr. 3), která se vyskytuje roztroušeně po celé Evropě, kde vyhledává mokřadní biotopy a rašeliniště, avšak je poměrně vzácná. Ve všech sousedních státech už byla její přítomnost potvrzena, a tak byla asi jen otázka času, kdy bude objevena i u nás. Jeden samec tohoto druhu byl zjištěn ve vzorcích z vysavače z mokřadní lokality Kosteliska u Dubňan (EVL Hodonínská Důbrava).

Na obou zmíněných lokalitách (obr. 4 a 5) byla v rámci projektu zavedena řízená extenzivní pastva velkých hospodářských zvířat, která napomáhá rozvolňování hustých porostů rákosy a dalších expanzivních či invazních druhů rostlin. Vytváří tak pestrou mozaiku porostů vhodných pro mnoho vzácných a ohrožených druhů živočichů i rostlin, a tak můžeme jistě očekávat další zajímavé faunistické nálezy.

Attulus inexpectus (Logunov & Kronstedt, 1997): Trkmanec – Rybníčky u Rakvic, 48.865°N, 16.841°E (7167), mokřad-rákosina, 2 ♀♀, vysavač, 23.7.2024, leg. Karel Kizek, Zdenko Večerík, det. Eva Líznarová, coll. ÚBZ Masarykova Univerzita.

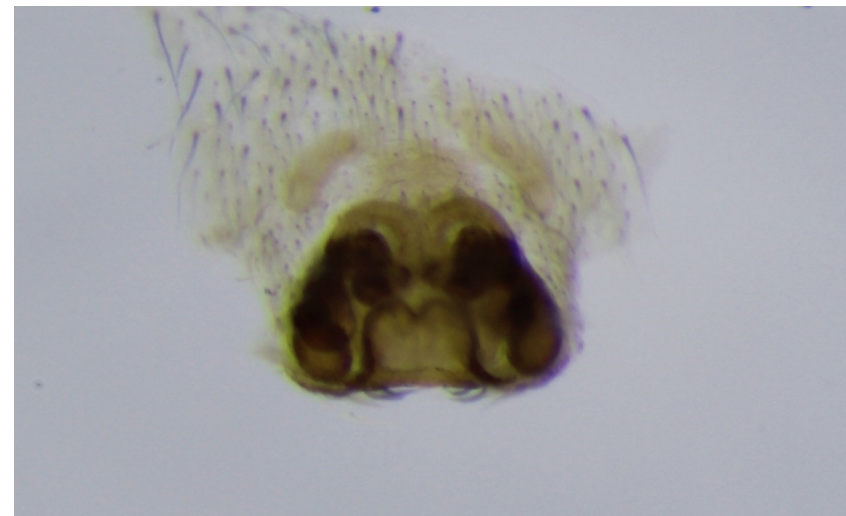
Crustulina sticta (O. Pickard-Cambridge, 1861): Kosteliska u Dubňan, 48.941°N, 17.064°E (7068), mokřad-rákosina, 1 ♂, vysavač, 15.5.2025, leg. Karel Kizek, Zdenko Večerík, det. Eva Líznarová, coll. ÚBZ Masarykova Univerzita.

Eva Líznarová

KŮRKA A., ŘEZÁČ M., MACEK R. & DOLANSKÝ J. 2015: *Pavouci České republiky*. Academia, Praha, 623 pp.
 LIFE in Salt Marshes: *Complex ecological restoration of degraded and disappearing salt marshes in Moravian Pannonia*. LIFE22-NAT-CZ-LIFE in Salt Marshes. European Commission – LIFE Programme.
 LOGUNOV D. V. & KRONSTEDT T. 1997: A new Palearctic species of the genus *Sitticus* Simon, with notes on related species in the *floricola* group (Araneae, Salticidae). *Bull. Br. arachnol. Soc.* **10** (7): 225–233.

Obr. 1: *Attulus inexpectus*, samice (foto F. L. Fischer, jedinec ze Švédska)

Obr. 2: *Attulus inexpectus*, vulva (foto E. Líznarová)

Obr. 3: *Crustulina sticta*, samec (foto J. Lissner) a makadlo (foto E. Líznarová)

Obr. 4: Lokalita Trkmanec – Rybníčky (foto Envirop)

Obr. 5: Lokalita Kosteliska (foto Envirop)

Mrazy 2025–2026 a pavouci v příbřežní zóně Nechranické přehrady včetně pavučenky *Erigone dentosa*

Frosts 2025–2026 and spiders in the riparian zone of the Nechranice dam, including the money spider Erigone dentosa. Occurrence of 14 species in February 2026, including the rare species Erigone dentosa and Prinerigone vagans was documented at the foreshore of the dam.

To, že po mnoha letech byla od prosince 2025 až do poloviny února 2026 pořádná zima, si ještě pamatujeme. Ale potom celkem silná zmrzlá vrstva sněhu v nižších nadmořských výškách zmizela včetně mrazů. A navíc hladina Nechranické přehrady byla po delší dobu o mnoho metrů níže. Takže jak to bude vypadat pod roztroušenými kameny na pláži 15.2.2026 (obr. 1)? Nečekal jsem to, ale pod mnohými nevelkými kameny byla značná aktivita pavouků, jako by jim ani silné mrazy ani pokrývka sněhu nevadila. Asi po čtyřiceti pěti minutách jsem z plochy přibližně 100 × 20 m do epruvety nasbíral 37 dospělých jedinců. A výsledek? Zjištěno 14 druhů:

Agyneta rurestris (C. L. Koch, 1836) – 1 ♂, 3 ♀♀; *Araeoncus humilis* (Blackwall, 1841) – 1 ♀; *Bathypantes gracilis* (Blackwall, 1841) – 2 ♀♀; *Gnaphosa lucifuga* (Walckenaer, 1802) – 1 ♀; *Diplostyla concolor* (Wider, 1834) – 2 ♀♀; *Erigone dentosa* O. Pickard-Cambridge 1894 – 2 ♂♂; *Mermessus trilobatus* (Emerton, 1882) – 1 ♀; *Oedothorax apicatus* (Blackwall, 1850) – 1 ♂, 1 ♀; *Oedothorax retusus* (Westring, 1851) – 1 ♂; *Ostearius melanopygius* (O. Pickard-Cambridge, 1880) – 1 ♀; *Porrhomma microphthal-mum* (O. Pickard-Cambridge, 1871) – 1 ♀; *Prinerigone vagans* (Audouin, 1826) – 3 ♂♂, 8 ♀♀; *Robertus arundineti* (O. Pickard-Cambridge, 1871) – 1 ♀; *Tenuiphantes tenuis* (Blackwall, 1852) – 1 ♂, 6 ♀♀.

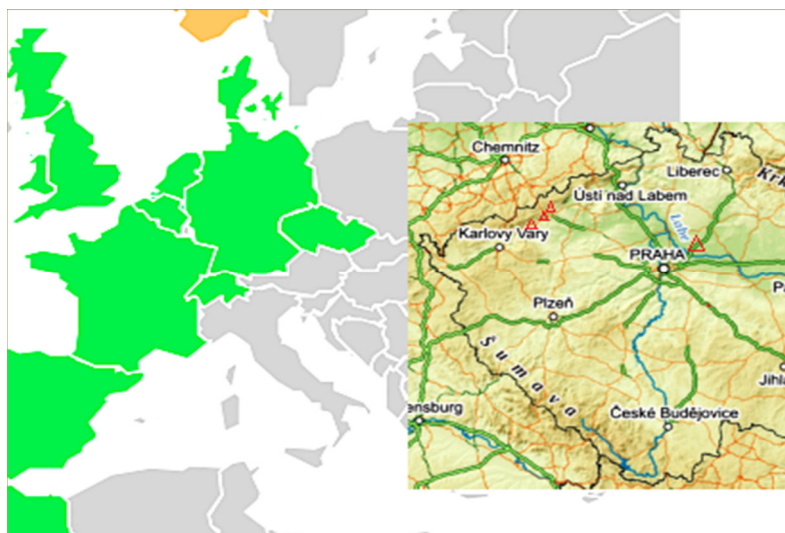
Nečekaný je nález skálovky *Gnaphosa lucifuga* pod kamenem pouze několik metrů od vodní hladiny. Výskyt pavučenky *Prinerigone vagans* snad ani není překvapením, protože se tam vyskytuje minimálně od roku 2020. Ale nález jedenácti jedinců je snad rekordní. A asi největším překvapením byl nález dvou samečků pavučenky *Erigone dentosa*. Je už potvrzena na čtvrté lokalitě a pravděpodobně i její rozšiřování u nás (obr. 2). Chtěl jsem se tam podívat druhý den, řádně to prozkoumat, dokonce jsem chtěl od každého otočeného kamene dávat jedince vždy do jiné epruvetky, s tím, že by bylo zajímavé porovnat „jednotlivé kameny“. Jenže snad celou noc sněžilo, bylo studeno, mlhy. Takže jsem se tam dostal až 3. března, a smůla, vše už bylo pod vodou (obr. 3).

Ale zvědavost měla navrch. Tak jak to vypadá 17. dubna na tom samém úseku? Hladina sice o něco poklesla, ale žádné kameny, pouze viditelný úzký nános mapující zaplavení. Možná něco tady. Nic. Avšak v pahýlu vrby pod kůrou dvě samičky ohrožené (podle nové kategorie zranitelný druh) mikarie *Micaria subopaca* Westring, 1861 a v prosevu sameček západníka *Clubiona comta* C. L. Koch, 1839. Dva nové druhy pro lokalitu. Také potěšil nález dvou samiček druhu *Porrhomma oblitum* (O. Pickard-Cambridge, 1871), kdy se jedná o potvrzený výskyt z roku 2014.

Zkusím to ještě jednou, ale na jiném úseku, kde vím, že jsou břehové kameny uchráněny před potopením. Dne 24.4.2026 bylo slunečno, další pokles hladiny (asi o 2 m), ale pořád je zaplnění přehrady značné. A zase nic. „Jako by se po nich zem slehla“. Tak čekat na léto, zda se zase objeví pláže.

Obr. 1: Nechranická přehrada 15.2.2026 – sběrová pláž (foto A. Roušar)
/ foreshore of the Nechranice dam on 15.2.2026 (photo A. Roušar)

Obr. 2: Výskyt druhu *Erigone dentosa* v Evropě (přítomen i v Bulharsku, Řecku a Turecku, vložená mapka se známými lokalitami v ČR (červené trojúhelníky) / distribution of *Erigone dentosa* in Europe (present also in Bulgaria, Greece and Türkiye), inset with known localities in Czechia (red triangles)

Obr. 3: Nechranická přehrada 3.3.2026 se zatopenou sběrovou pláží (foto A. Roušar)
/ swamped foreshore of the Nechranice dam on 3.3.2026 (photo A. Roušar)

Jak lze náhodně najít faunisticky významný druh (*Philodromus buxi*) „díky mrazům“ 2025/2026

How can a faunistically important species (*Philodromus buxi*) be accidentally found "thanks to the frosts" 2025/2026. New locality of occurrence of the species *Philodromus buxi* was.

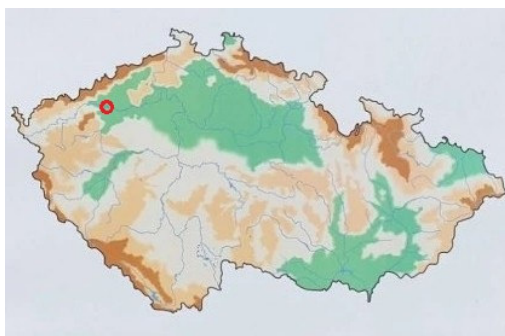
Když jsem vzeš 26.5.2026 z Klášterce nad Ohří naplněné lahve výbornou pramenitou vodou, tak mě napadlo, že to vezmu do Chomutova kolem Nechranické přehrady (protože zvědavost zvítězila), jak je to se stavem hladiny. Sice o něco klesla (**obr. 1**), ale i to stačilo k tomu, aby se na sledovaném úseku objevilo několik volných kamenů. Tak se podívám s výstrojí a výzbrojí další den. Zbytečně, pouze jeden sameček druhu *Oedothorax retusus*. Zkusím sklepat z keřů a stromů. Činnost byla ovlivněna sluncem, ve stínu 30 °C, tak jsem to asi po deseti minutách zabalil. Ale přesto několik běžných druhů, mezi nimi jeden listovník, jinak zbarvený oproti mně známým hojným druhům. Porovnávám z dostupných fotografií a nejvíce odpovídá listovník zimozrázový – *Philodromus buxi*. Epigyne i vulva jsou totožné – s určitostí se jedná o *Philodromus buxi* Simon, 1884. V ČR je znám ze čtyř lokalit, ale především zvyšuje počet v checklistu pavouků Podkrušnohoří na 503 druhů. A pro jistotu následující den ještě projdu nevelký stejný úsek. Doufal jsem a ono to vyšlo. Po vyklepání do mísy se objevil sameček. Taková zajímavost: v těchto dnech jsem dokonce ulovil nejméně 10 druhů pavouků, které jsou nové pro okolí přehrady, a to i přesto, že v minulých letech probíhal intenzivní průzkum.

A proč díky mrazům a náhodná faunistická pozoruhodnost? V únoru bylo po mrazech, zmizela sněhová pokrývka a 15.2.2026 se objevila široká pláž s mnoha kameny a pod nimi pavouci. Chtěl jsem si to zopakovat, ale došlo ke zvýšení hladiny a pláž zmizela. Nechtěl jsem čekat na léto, kdy většinou zase dojde ke snížení hladiny, proto ten květen, kdy bylo značné sucho a hodně tepla. Ale kameny nikde. Tak abych neodešel s prázdnou, tak jsem zkusil smýkání a sklepávání a je tu listovník zimostrázový, který zatím asi patří k velmi vzácným pavoukům, i když je znám od roku 2019 a pravděpodobně expanduje a rozšiřuje se do termofilních lokalit (obr. 2).

Antonín Roušar

Obr. 1: Hladina Nechanické přehrady 27.5.2026 (foto A. Roušar)
/ Nechanice dam level on 27.5.2026 (photo A. Roušar)

Obr. 2: Pozice nálezu listovníka zimostrázového na mapě je 50°22.0662'N, 13°22.8783'E
/ Location of the Philodromus buxi find on the map is 50°22.0662'N, 13°22.8783'E

Poznatky k výskytu skálovky mravenčořravé (*Callilepis nocturna*) v Jihočeském regionu

Notes to occurrence of the ant-eating ground spider (*Callilepis nocturna*) in the South Bohemian region. Some species of insects and spiders are much more abundant in post-industrial habitats than anywhere else in the landscape. The sand and clay pits are the examples in South Bohemia, which are home to large populations of the ant-eating ground spider (*Callilepis nocturna*).

Skálovka mravenčořravá je pavouk malých rozměrů, ale nápadného zbarvení. Přesto ji v přírodě nepozorujeme příliš často. KŮRKA *et al.* (2015) uvádí, že je nejaktivnější v dopoledních hodinách. Za slunečných dnů se skálovky pohybují velmi rychle a během přesunů se často ukrývají v puklinách hlíny. Pokud není sluneční svit tak intenzivní, úkryty aktivně nevyhledávají a využívají pouze přirozené nerovnosti terénu. Kromě ojedinělých nálezů jsem tento druh pozoroval ve větším počtu na dvou postindustriálních lokalitách v jižních Čechách. První lokalitou je bývalá pískovna, která se nachází v blízkosti obce Černěves u Vodňan. V květnu 2022 jsem zaznamenal vysokou aktivitu těchto skálovek na téměř třímetrové stěně s jižní expozicí. Druhá lokalita je na vytěženém hlíněšti u obce Všemyslice u Týna nad Vltavou. Zdejší hlíněná stěna dosahuje sice poloviční výšky (obr. 1), ale populace skálovky je tu ještě početnější než na první lokalitě (obr. 2). Pravděpodobně díky větší nabídce potravy a úkrytů. Stěna je orientována jihovýchodně, takže pavouci jsou aktivní ve zmiňovaných dopoledních hodinách. Na obou sledovaných stěnách byla skálovka mravenčořravá nejhojnějším druhem pavouka. Zajímavé je, že zde byla velmi početná také populace blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera), včetně hrabalek a kutilek, které pavouky loví. Přesto se skálovky jejich kořistí nestávají. Patří totiž do malé skupiny pavouků, jež nejsou z různých důvodů pro tyto predátory atraktivní.

Jan Erhart

KŮRKA A., ŘEZÁČ M., MACEK R. & DOLANSKÝ J. 2015: *Pavouci České republiky*. Academia, Praha, 623 pp.

Obr. 1: Hlinitá stěna u Všemyslice (foto J. Erhart) / clay pit near Všemyslice (photo J. Erhart)

Obr. 2: Částečně ukrytá skálovka mravenčořavá (foto J. Erhart)
/ partly hidden *Callilepis nocturna* (photo J. Erhart)

Dvě vzácné snovačky nalezeny v Želených horách

Od roku 2018 probíhá intenzivní arachnologický průzkum CHKO Želené hory. V současnosti je z tohoto území známo 389 druhů pavouků. Poslední dva nalezené pavoučí druhy z Želených hor jsou u nás málo nalézané a vzácné snovačky – ohrožená snovačka kuželová (*Achaeridion conigerum*) a kriticky ohrožená snovačka nezdobená (*Phycosoma inornatum*). Jeden samec *A. conigerum* byl nalezen ve smyku na ekotonu vlhké paseky a smíšeného lesa (**obr. 1**) u obce Hluboká v nadmořské výšce cca 600 m n. m. Smýknut byl 29.5.2026 z porostu mladých keříčkovitých smrčků a bylinné vegetace. Samec *P. inornatum* byl nalezen 15.5.2026 také ve smyku bylinné a keřové vegetace, na ekotonu osluněného okraje smíšeného lesa s kamennými snosy a navazující sušší louky (**obr. 2**), mezi obcemi Trhová Kamenice a Rváčov v nadmořské výšce 560 m n. m. I přes opakované pokusy hledání na obou lokalitách a podobných místech v okolí nebyli další jedinci ani jednoho druhu snovačky zatím znovu nalezeni. Na podobných místech byly oba druhy nalezeni také v NP Šumava (HRADSKÁ *et al.* 2021). Jedná se o první nálezy těchto snovaček v regionu Vysočiny a východu Čech.

Ondřej Machač

HRADSKÁ I., RÜCKL K., KÚRKA A. & DOLEJŠ P. 2021: Four spider species (Araneae: Atypidae, Theridiidae, Linyphiidae) new for the Bohemian Forest, Czech Republic. *Silva Gabreta* 27: 133–142.

Obr. 1: Biotop *Achaeridion conigerum*, Hluboká, CHKO Želené hory (foto O. Machač)

Obr. 2: Biotop *Phycosoma inornatum*, Rváčov, CHKO Želené hory (foto O. Machač)

Zoologické dny České Budějovice 2026

Již 55. ročník největší české zoologické konference Zoologické dny se uskutečnil 12.–13.2.2026 tentokrát v Českých Budějovicích. Celkem se konference účastnilo 478 zoologů, zaznělo 154 přednášek a vystaveno bylo 124 posterů. Arachnologických příspěvků bylo celkem 17. Z České arachnologické společnosti se konference zúčastnilo 14 členů. Poster o vzorkanovi *Cortestina thaleri* od Ondry Vaňka byl vyhlášen nejlepším studentským posterem konference.

Přehled příspěvků s arachnologickou tematikou (přednášky jsou vyznačeny tučně):

- **BAĐURA *et al.*: Akarofauna králíků *Pentalagus furnessi* na japonském ostrově Amani Óšima**
- **DOLJŠ *et al.*: Jedna, nebo osm nohou? Pavouci (Araneae) a sekáči (Opiliones) nasbíraní během malakologické expedice na Ukrajinu**
- **ELMI *et al.*: Scorpion first: Fear of Arthropods in the Horn of Africa**
- **GAJDOŠ *et al.*: Vliv manažmentových opatření na diverzitu epigeických pavůvků na příklade diaľničného napájaca Nitra – Selenec**
- **GAJDOŠ *et al.*: Pavúky Slovenska – II. rozšírené a doplnené vydanie knihy**
- **GRYGAROVÁ *et al.*: Vliv lesního požáru na epigeická společenstva predátorů v temperátních leších střední Evropy**
- **HRADSKÁ: Vliv pastvy exmoorských koní na faunu pavůvků Šlovického vrchu u Dobřan**
- **KALAMENOVÁ *et al.*: Využití olfaktorické během potravního chování pavůvků**
- **LUKOVSKÝ: Diverzita pavůvků v Africe. Popsaná či přehlížená? – analýza světových katalogů pavůvků**
- **MACHAČ: Jaké je poznání fauny pavůvků v chráněných krajinných oblastech v Česku?**
- **NIEĐOBOVÁ & KUDLÁČEK: Jak lokální a mikrohabitatové podmínky formují zimující společenstva pavůvků**
- **PAWLÍK *et al.*: The interplay of intraguild predation and elevation shapes spider communities of a tropical rainforest**
- **PROKOP *et al.*: Faktory vplývajúce na sexuálnu receptivitu samíc kosca *Leiobunum limbatum* (Opiliones: Sclerosomatidae: Leiobuninae)**
- **QUATTROCOLO *et al.*: Efficacy of euryphagous spider venom against ants**
- **SHIDA & PEKÁR: Comparison of the specificity of behavioral adaptations in zodariid spiders (Araneae: Zodariidae) with varying degrees of trophic specialization**
- **SOLAR *et al.*: Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš aneb Hopkinsova hypotéza u lumků skupiny Polyshpincta**
- **ŠESTÁKOVÁ *et al.*: Prvé údaje fauny pavůvků z územia ohrozeného plánovanou výstavbou PVE Málinec**
- **ŠPRYŇAR: Johann Daniel Preyßler (1768–1839), průkopník studia bezobratlých v Čechách**
- **VANĚK & PELÁNEK: The mystery of *Cortestina thaleri*. On its distribution and ecology in Central Europe**
- **VASILIEV *et al.*: Ground-dwelling spider assemblages (Araneae) across selected biotopes in the Chişinău Botanical Garden (Moldova)**

Ondřej Machač

Sekání s Vlastikem Růžičkou během konference

BIBLIOGRAFIE

Česká bibliografie

Pavouci

- BARANOVIČOVÁ L. & PEKÁR S. 2026: Are Sepsis flies Batesian mimics of ants? Curr. Zool. 72: 30–40. DOI: 10.1093/cz/zoaf019
- BEYDIZADA N. & PEKÁR S. 2025: Male aggressiveness does not explain the frequency of reversed sexual cannibalism. Ethol. Ecol. Evol. 38 (1): 21–33. DOI: 10.1080/03949370.2025.2563574
- GRAHAM L. A., PEKÁR S., HAINER I. M. & DAVIES P. L. 2026: Winter-active spiders (Clubiona) have a hyperactive antifreeze protein with a unique beta-solenoid fold. FEBS J. 293 (8): 2270–2290. DOI: 10.1111/febs.70323
- HAMŘÍK T., SZABÓ M. Z., GALLÉ-SZPISIAK N., MICHALKO R., TÖLGYESI C., TORMA A. & GALLÉ R. 2026: Solar parks provide heterogeneous habitats for winter-active ground-dwelling predatory arthropods. Ecol. Entomol. 51 (1): 59–73. DOI: 10.1111/een.70018
- HENEBERG P., HOLEC M., HOLCOVÁ D., BOGUSCH P., TUF I. H. & ŘEZÁČ M. 2026: Time-dependent biodiversity development in arable fields created by post-mining reclamation. Agric. Ecosyst. Environ. 398 (110094): 1–16. DOI: 10.1016/j.agee.2025.110094
- KÁRYCH J. 2026: Vliv různých přístupů lesnického hospodaření na diverzitu pavůvků (Araneae) na území ŠLP Masarykův les Křtiny (The Effect of Different Forest Management Approaches on the Diversity of Spiders (Araneae) in the University Forest Enterprise Masaryk Forest Křtiny). MSc. thesis, Mendel University, Brno, 67 pp. (in Czech, English abstract)
- KORBA J. & OPATOVÁ V. 2026: Out of North Africa: Evolution and biogeography of Afro-Arabian dwarf tarantulas (Theraphosidae, Ischnocolinae). Mol. Phylogenet. Evol. 218 (108559): 1–17. DOI: 10.1016/j.ympev.2026.108559

- KORENKO S., SOLAR F., KLOSS T. G., SPASOJEVIC T., HENEBERG P., ŠÝKORA J., DORKOVÁ M. & PEKÁR S. 2026: Trait convergence and strategic diversity in cocoon protection and web manipulation by ichneumonid wasps parasitizing spiders. *Insect Syst. Divers.* 10 (2): 1–13. DOI: 10.1093/isd/ixag012
- MACHAČ O. 2025: Dva nálezy mysy horské (*Trogloneta granulorum*) (Araneae: Mysmenidae) v CHKO Železné hory. Two records of *Trogloneta granulorum* (Araneae: Mysmenidae) in Železné hory PLA. VČ. Sb. Přír. – Práce a studie 31: 53–56 (in Czech, English summary).
- MICHÁLEK O., WALKER A. A., ŠEDO O., ZDRÁHAL Z., HEDAYATI GOUDARZI M., EAGLES D. A., HADDAD C. R., KING G. F. & PEKÁR S. 2026: Venom proteome of the monophagous spider *Ammoxenus amthalodes*: a potential source of termite-specific toxins. *Insect Biochem. Mol. Biol.* 191 (104563): 1–12. DOI: 10.1016/j.ibmb.2026.104563
- NIEDOBOVÁ J., SKALSKÝ M. & OUŘEDNÍČKOVÁ J. 2026: Kartónové úkryty jako nástroj pro podporu užitečných bezobratlých predátorů v jablonových sadech. Cardboard shelters as a tool supporting beneficial invertebrate predators in apple orchards. *VPO* 32 (1): 56–65. DOI: 10.60702/tfnc-2h95
- PEKÁR S., MICHÁLEK O. & ŠUSTR V. 2026: The temperature preference, phenology and enzymatic activity of two winter-active spiders (Araneae). *Physiol. Entomol.* 51: 126–135. DOI: 10.1111/phen.70010
- ŘEZÁČ M. 2026: Červený seznam pavouků a sekáčů České republiky a jejich biotopy. Red List of spiders and harvestmen of the Czech Republic and their habitats. *Přír.* 49: 43–79 (in Czech, English abstract).
- ŘEZÁČ M., GLORÍKOVÁ N., LÍZNAROVÁ E., WILDER S. M. & HENEBERG P. 2026: The nutritional status of *Heliophanus* spiders shifts their food preferences for aphid prey over intraguild spider prey. *Environ. Entomol.* 55 (2): 1–10. DOI: 10.1093/ee/nvaf135
- ŘEZÁČ M. & RÜCKL K. 2026: Křížák luční, pomocník zemědělců „s lahví na zadečku“ – evropský pavouk roku 2026 (*Mangora acalypha*, farmers' helper „with a bottle on its back“ – European spider of the year 2026). *Živa* 74 (3): 165–166 (in Czech, English summary).
- ROUŠAR A. 2025: Pavouci (Araneae) údolí řeky Ohře v severozápadních Čechách. Spiders (Araneae) of the Valley of the River Ohře in Northwestern Bohemia. *Sbor. Obl. muz. v Mostě, ř. přír.* 42: 140–169 (in Czech, English abstract).
- ŠARAPATKA B., PUCH L., CHMELÍK V., MACHAČ O., TAJOVSKÝ K., BEDNÁŘ M., NETOPI L. & TUF I. H. 2026: Soil transport by water erosion affects the distribution of ground-dwelling Invertebrates in chernozem agricultural landscapes. *Agriculture* 16 (6): 1–20. DOI: 10.3390/agriculture16060676
- ŠÝKORA J., SOLAR F., DORKOVÁ M. & KORENKO S. 2026: Utilization of sheet web architecture of *Mughiphantes mughi* (Fickert, 1875) by the highly specialized Darwin wasp, *Acrodactyla degener* (Haliday, 1838) (Hymenoptera; Ichneumonidae). *J. Arachnol.* 53 (3): 151–153. DOI: 10.1636/JoA-S-25-008

Sekáči

- ŘEZÁČ M. 2026: Červený seznam pavouků a sekáčů České republiky a jejich biotopy: Red List of spiders and harvestmen of the Czech Republic and their habitats. *Přír.* 49: 43–79 (in Czech, English abstract).

Štíři

- FET V., KOVAŘÍK F., LOWE G., & GRAHAM M. R. 2026: A revision of the psammophilic genus *Liobuthus* Birula, 1898 (Scorpiones: Buthidae), with a description of four new species from Central Asia. *Euscorpius* 427: 1–67.
- KOVAŘÍK F. & ŠTÁHLAVSKÝ F. 2026: *Compsobuthus hadei* sp. n. from Iraq (Scorpiones, Buthidae). *Euscorpius* 432: 1–8.

Štírci

- CHRISTOPHORYOVÁ J. & KRÁSENSKÝ P. 2026: *Occidenchthonius Zaragoza*, 2017 (Pseudoscorpiones, Chthoniidae): first record from the Czech Republic. *Check List* 22 (2): 261–266. DOI: 10.15560/22.2.261

Roztoči

- BAĐURA R. 2026: Roztoči volně žijících plazů Ománu (Parasitic mites from wild reptiles in Oman). BSc. thesis, University of Veterinary Sciences Brno, Brno, 63 pp. (in Czech, English abstract).

Inventarizace 2025

Tento seznam má sloužit jako přehled pro členy ČAS, kdo a kde prováděl výzkumy, jejichž výsledky nejsou uvedeny v Databázi pro Katalog. Seznam zpráv za rok 2026 přineseme v příštím čísle našeho zpravodaje *Pavouk*.

- DOLEJŠ P., HUŠEK J., LEGÁT J., MORAVEC J. & PODROUŽKOVÁ Š. 2026: *Velkolom Čertovy schody – západ. Fauna sanovaných a rekultivovaných ploch lomu. Monitorovací studie XXVIII. etapa (2025)*. Dep. in: Národní muzeum, Praha, SCHKO Český kras, 62 pp.
- KŮRKA A., MORAVEC P., PRŮŠA M., RUS I., VONIČKA P., 2024: *Inventarizační průzkum vybraných skupin bezobratlých živočichů Sprásové lokality severozápadně od Kolína: Bedřichov, Zlaté Slunce, Cerhýnky. Pavouci (Araneae), brouci (Coleoptera)*. Dep. in: Městský úřad Kolín, odbor životního prostředí a zemědělství, 38 pp.
- MACHAČ O. 2025a: *Výsledky inventarizačního průzkumu pavouků a sekáčů v NPR Rohová*. Dep. in: AOPK ČR, RP Východní Čechy, Pardubice, 10 pp.
- MACHAČ O. 2025b: *Výsledky inventarizačního průzkumu pavouků a sekáčů na lokalitě Truhličky (Lázně Bohdaneč)*. Dep. in: Spolek Pestré Polabí z.s., 8 pp.

Pokyny pro autory

Psaní textu

- **publikování:** zveřejnění článku ve zpravodaji *Pavouk* je považováno za jeho publikování; plánujete-li svůj příspěvek publikovat ještě v jiném (např. zahraničním) časopise, dodržujte následující pravidla:
 - *bud'* zprávu pošlete do *Pavouka* až po řádném publikování v jiném časopise
 - *nebo* zprávu v *Pavoukovi* nedoplňujte obrázky ani anglickým překladem
- **odstavce:** odděluje jedním stisknutím klávesy Enter (nikoliv několika úhozy mezeríku)
- **latinské jméno rodu a druhu:** pište *kurzívou*
- **datum:** 13.–27.10.2020 (s pomlčkou a bez mezer)
- **jméno autora příspěvku:** *kurzívou* a zarovnání vpravo (nikoliv pomocí několika úhozů mezeríku nebo tabulátoru)
- **odkaz na obrázek:** (obr. 1)
 - je-li součástí textu jen jeden obrázek, odkaz být nemusí
- **popis obrázku:** **Obr. 1:** Co obrázek ukazuje (foto J. Příjmení)
 - je-li součástí textu jen jeden obrázek, číslo být nemusí
- **použití přejatého obrázku:** pouze se souhlasem původního autora nebo vydavatelství
- **anglický abstrakt:** povinný u taxonomických faunistických příspěvků významem přesahujících hranice ČR, u ostatních velmi žádoucí
 - vložit pod český nadpis
 - psát celý *kurzívou*, překlad názvu článku navíc **tučně**, latinská jména druhů normálním písmem

Citování

- autor popisu taxonu: Příjmení, rok
- citace v textu: PŘÍJMENÍ *et al.* rok (příjmení KAPITÁLKAMI, nikoliv VERZÁLKAMI)
- citace článku: PŘÍJMENÍ K. J. rok: Název článku. *Jm. čas. zkr. ročník* (číslo): od-do.
 - je-li název dvojjazyčně, použijte jen český ekvivalent
 - nepište podtituly časopisů (např. *Arachnology Letters*, *Zpravodaj ČAS* atp.)
 - DOI neuvádějte
- citace knihy: PŘÍJMENÍ K. J. & PŘÍJMENÍ K. J. rok: *Název knihy*. Vydavatel, město, počet stran pp.
- citace internetových stránek: do textu pomocí *, ** atd. a pod text rovnou odkaz

FOTOKOUTEK

Evropský pavouk roku – křížák luční: mládě, subadult, dospělá samice (foto J. Chalupa, R. Tocháček, K. Urbanová)

Třesavka velká (*Pholcus phalangoides*) je známá, že často loví jiné pavouky, často i velikostí pokoutníků, zde s uloveným sekáčem *Lacinius dentiger* (foto O. Machač)

PAVOUK – Zpravodaj České arachnologické společnosti, číslo 60

Vydává: Česká arachnologická společnost, z. s.

Redakce: Ondřej Machač, Petr Dolejš, Kryštof Rückl

Adresa redakce: Bratrská 10, 750 02 Přerov

E-mail: machac.ondra@seznam.cz

ISSN: 1804-7254

Zpracováno v programu: Microsoft Word

Titulní strana:

Evropský pavouk roku 2026 – křížák luční (*Mangora acalypha*) (foto K. Rückl)

Toto číslo vyšlo 7.7.2026

